Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXII. Ч. 2. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 5-го СІЧНЯ 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY, 5, 1954. No. 2. VOL. LXII.

АЙЗЕНГАВЕР ЗАКЛИКАЄ УРЯД І КОНҐРЕС ДО СПІЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ

ПРОМОВЛЯТИМЕ ДО НАРОДУ ЧЕРЕЗ РАДІО Й ТЕЛЕВІЗІЮ; СТАВИТЬ НА КАРТУ ДОЛЮ УРЯДУ І ПАРТІЇ В НАЙБЛИЖЧІЙ СЕСІЇ КОНҐРЕСУ

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер повернувся з свого відпочинку в Оґесті в ст. Джорджія до Вашинґтону і негайно почав працю для того, щоб об'єднати конґресових провідників із урядом та запевнити собі більшість у Конґресі для своєї програми, яку він опрацьовував під час різдвяних ферій. Четвертого січня він матиме наради з членами свого кабінету і партійними республіканськими провідниками. Того самого дня в 9.30 ввечорі він промовлятиме через радіо й телевізію до американського народу про програму свого уряду. 5 лютого президент Айзенгавер зустрінеться з конґресовими провідниками Демократичної партії, яких поінформує про плян уряду на найближчу сесію Конґресу, а 7 січня президент виголосить свою промову перед двома палатами Конґресу про Стан Унії. Президент стоїть перед найважнішою сесією Конґресу у своєму урядуванні на пості президента. Президент заявив таке: „Я переконаний, що якщо Республіканській партії не вдасться розгорнути і здійснити цю програму для добра американського народу, то вона не заслужить на те, щоб бути при владі".

І далі президент сказав, що ті всі, „які борються за цю програму, яку я незабаром предложу Конґресові, заслуговують, і напевно дістануть признання, пошану й підтримку американського народу." Президент дбайливо й обережно підготовлював свою програму, бо він знає, що його партія має тільки незначну більшість у Палаті Репрезентантів , і ще меншу в Сенаті. Айзенгавер шукає компромісу між „новим розподілом", який здійснювали демократи, і більш консервативною традицією Республіканської партії та своєю власною ліберальною програмою. В закордонній політиці президент хоче відкреслити інтереси Америки і при тому зберегти одність держав вільного світу. У внутрішній політиці Айзенгавер хотів би дати ґарантію американському народові, — щоб він міг вірити, що новий уряд дбає про безпеку, добробут і господарську стійкість країни і кожного громадянина зокрема. Але перед урядом Айзенгавера виринають нові труднощі, бо навіть провідник Палати Репрезентантів Джозеф В. Мартін заповів, що хоч республіканці співпрацюють із урядом, то домагатимуться нового зменшення бюджету.

ОТСИМ ПОДАЄМО ДО ВІДОМА ГОЛОВНИХ І ВІДДІЛОВИХ УРЯДНИКІВ ТА ВСІХ ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЩО

XXIII. ЗВИЧАЙНА КОНВЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

відбудеться в місті

WASHINGTON, D. C.

ПОЧИНАЮЧИ ВІД 31-го ТРАВНЯ (May) 1954 РОКУ

Постанови статуту УНСоюзу щодо вибору делеґатів на конвенцію, кваліфікацій делеґатів, числа делеґатів з поодиноких відділів і повновластей делеґатів є такі:

Вибір делеґатів і їх заступників має відбутись впродовж 60 днів від дня проголошення конвенції. Маючи на увазі, що конвенцію проголошено 5-го січня 1954 року, 60-денний реченець для вибору делеґатів і їх заступників кінчиться 6-го березня 1954 року.

Делеґатів і їх заступників вибирається більшістю присутніх голосуючих членів на зборах. Коли є більше, ніж два кандидати на одного делеґата, що має бути вибраний, тоді кандидат, що дістав найбільше число голосів, хоч би навіть менше як виносить більшість приявних на зборах членів, має бути вибраний делеґатом. Делеґати й їх заступники мусять бути вибрані разом, і то тільки на звичайних місячних зборах у січні або лютому. Це значить, що для вибору делеґата не можна скликати спеціяльних зборів, ані теж не можна вибирати, наприклад, делеґата на одних зборах, а його заступника на других.

На зборах можуть бути приявні та голосуватимуть на делеґатів і їх заступників тільки правосильні члени УНСоюзу. Правосильним членом є такий член, що платить вкладки за своє забезпечення в УНСоюзі. Тим самим член, що відійшов на безплатне продовження, або виплачене забезпечення, або є суспендований, не може бути присутній на зборах і не може голосувати.

Голосування на делеґатів і їх заступників має відбутись через піднесення рук, хібащо більшість приявних членів зажадає голосування бальотами.

Делеґатами і їх заступниками можуть бути вибрані тільки ті правосильні члени УНСоюзу, які сповнили всі обов'язки супроти УНСоюзу, мають всі кваліфікації урядників відділу, є не менше як один рік членами цього відділу, що його мають заступати, до дня розпочаття конвенції, знають читати й писати, мають понад 21 рік життя, є українського походження і не є головними або відділовими урядниками або аґентами якоїнебудь іншої подібної організації чи компанії.

Відділи, що мають шістдесят членів, управнені до вибору одного делеґата з одним голосом; відділи, що мають більше як шістдесят, але менше як сто членів, управнені до вибору одного делеґата з двома голосами; відділи, що мають сто або більше, але менше як сто пятдесят членів, управнені до вибору одного делеґата з трьома голосами; відділи, що мають сто пятдесят або більше, але менше як двіста пятдесят членів, управнені до вибору двох делеґатів з чотирма голосами; відділи, що мають двіста пятдесят або більше членів, управнені до вибору трьох делеґатів із шістьма голосами.

Відділ, що має менше як шістдесят членів, може злучитись з іншим відділом, що також має менше як шістдесят членів, і коли так обидва злучені відділи матимуть разом шістдесят членів, тоді вони будуть управнені до вибору одного делеґата з одним голосом. Одначе, коли обидва злучені відділи матимуть більше як шістдесят, але менше як сто членів, у такім випадку ці два злучені відділи будуть управнені до вибору одного делеґата з двома голосами. Якщо обидва відділи не умовляться добровільно інакше, той відділ, що має більше число членів, буде управнений вибрати делеґата, а відділ з меншим числом членів — заступника.

Нові відділи мають право до вибору делеґатів і їх заступників тільки тоді, коли такі відділи були зорганізовані перед 31-им травня 1953 року.

Відділ, що не заплатив усіх вкладок і належитостей до каси УНСоюзу, не буде управнений до вибору делеґата чи делеґатів.

Повновласті делеґатів і їх заступників мають бути прислані до головної канцелярії УНСоюзу впродовж 10 днів по виборі делеґатів, але не пізніше, як 60 днів перед конвенцією.

Джерзі Сіти, Н. Дж., дня 5-го січня 1954 року.

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНСОЮЗУ:

Д. Галичин, головний предсідник
О. Лисогір, заступник гол. предсідника
Геновефа Жеребняк, заступниця гол. предс.
Г. Герман, гол. секретар
Р. Слободян, головний касир

АЛЬЯНТИ В КОРЕЇ ВІДКИДАЮТЬ ЗВІТ НЕВТРАЛЬНОЇ КОМІСІЇ ПРО ПОЛОНЕНИХ

ГЕН. ГОЛЛ СТОЇТЬ ДАЛІ ТВЕРДО НА ТОМУ, ЩО ВСІ ПОЛОНЕНІ МАЮТЬ БУТИ ЗВІЛЬНЕНІ 23 СІЧНЯ

Токіо. — Ген. Джан Е. Голл, головний командувач військ Об'єднаних Націй на Далекому Сході, відкинув звідомлення, підписане трьома членами Невтральної Комісії про полонених неповоротців у Кореї. Те звідомлення підписали були Польща, Чехословаччина і Індія, всупереч рапортові Швайцарії і Швеції, які з'ясували своє становище. Особливо ген. Голл відкинув суґестію названої більшости Невтральної Комісії, що після 22 січня, з уваги на відсутність політичної конференції у справі Кореї, над дальшою долею полонених повинні радити знову альянти і комуністи. Ген. Голл у своїй відповіді став на давньому своєму становищі, що всі полонені неповоротці, без уваги на те, чи вони заявились проти комуністів, чи за ними, мають вийти на волю і вибрати собі, як свобідні цивільні люди, місце дальшого свого перебування. Опівночі з 22 на 23 січня минає місяць від часу, як формально закінчилась процедура „переконування" неповоротців, як теж минають 120 днів від часу, як неповоротці перейшли під опіку Невтральної Комісії і індійської військової сторожі. Ген. Голл є проти всякої дальшої дискусії на цю тему. Він рішуче відкинув теж закид більшости Невтральної Комісії, неначебто альянти мали „аґентів" у таборі протикомуністичних неповоротців і з свого боку закинув комуністам, що це виключно їхня вина, що вони не перепитали всіх полонених, саботуючи своєю тактикою акцію переконування, що її вони самі запропонували були. Ген. Голл одверто назвав звідомлення трьох членів Невтральної Комісії „неділовим і необ'єктивним", протиставляючи йому безсторонне повідомлення делеґатів Швеції і Швайцарії. Він зажадав від Невтральної Комісії, щоб вона опівночі з 22 на 23 січня почала передавати неповоротців, що заявились проти репатріяції до комуністів, під альянську опіку, де зроблено вже приготування до їх прийняття. Північні корейці майже без винятку залишаться в Південній Кореї, китайці переїдуть на Формозу, а тільки мала горстка заявляється за виїздом в інші країни по цьому боці залізної завіси. Ген. Тімайя, індійський командувач війська Невтральної Комісії, ствердив одержання листа від ген. Голла, але, після засідання Комісії, заявив обережно, що „треба буде передискутувати, що зробити, коли виявляться занадто великі різниці поглядів на цю справу."

Секретар торгівлі Вікс передбачає добробут в 1954 році

Вашинґтон. — Секретар торгівлі Сінклер Вікс у своєму звіті за 1953 рік передбачає, що й найближчий 1954 рік належатиме до найкращих років добробуту в історії ЗДА. Вікс твердить, що хоч 1954 рік не матиме такої високої продукції, яка була в попередньому році, коли добробут дійшов був до найвищого досі пункту в ЗДА, все ж таки є дані сподіватися, що й 1954 рік „належатиме до найкращих у господарстві цієї країни". Національна промисловість в 1953 році дала товарів на 367,000,000,000 долярів, і осягнула була рекорд. Вікс називає сім факторів, які, на його думку, сприятимуть розвиткові господарства ЗДА і в 1954 році. 1. Населення ЗДА зросло з 158,500,000 в 1952 році до 161,000,000 в минулому 1953 році. 2. Особистий прибуток в грудні 1953 р. становив 285,000,000,000 долярів, а в цьому самому часі 1952 року тільки 281,000,000,000 долярів. 3. До 20 вересня 1953 американці додали до своїх ощадностей нових 25,000,000,000 долярів. 4. Інвестиції в промислі і в фармерстві були „найвищі в історії цієї країни" в минулому 1953 році. 5. Скасування контролі цін, платень і продукції збільшили можливість розвитку господарства у вільній атмосфері. 6. Роздрібні крамниці продали в 1953 році товарів на суму 171,000,000,000 долярів, а в 1952 році тільки на суму 164,000,000,000 долярів. 7. Стримано знецінення грошей (інфляцію) і індекс цін на товари першої потреби виказував знижку в місяці листопаді 1954 року. „Наші людські і грошові засоби сильні, каже Вікс, і тому можна бути „реалістичним оптимістом" щодо господарства ЗДА в 1954 році".

В автових катастрофах згинули 290 осіб

Ню Йорк, Н. Й. — Крайова Рада Безпеки повідомляє, що під час триденних новорічних ферій згинули на шляхах ЗДА 290 осіб. Це число нижче від того, яке передбачала ця рада, гадаючи, що в автових катастрофах згине коло 360 осіб. Підчас триденних різдвяних ферій в цих катастрофах згинули аж 523 особи. Меньше число смертельних випадків пояснюють тим, що на свята панувала гарна погода, а також тим, що допомогла пропаґанда преси, радіо й телевізії за обережною їздою. Водії авт більше тепер уважали і їхали обережніше, тому число катастроф зменшилося майже на половину в порівнянні з різдвяними феріями.

В АМЕРИЦІ

● **Аж тепер комісія**, яка вела слідство вспраї пожежі на кораблі-літаконосці Лейті, що вибухла 16 жовтня 1953 року і спричинила смерть 32 моряків та 5 цивільних робітників, повідомила, що капітан і залога літаконосця не винні в цій пожежі.

● **Представники робітництва** і деякі підприємці звернулися до канадійського уряду, щоб бошукав протизаходів для боротьби із зростаючим безробіттям, бо число безробітних у Канаді дійшло до найвищого пункту в порівнянні з попередніми роками.

● **До гашення пожежі лісів** у Каліфорнії, яка загрожувала знищенням славного телескопу на горі Вилсон, закликали 450 індіян із стейтів Арізони і Нового Мехіка. Вони прилетіли літаком на місце пожежі. 75 індіян належать до племени мискалеро („червоних капелюхів") а інші з племен зуні, тортуґас, таос, зінк і джамез,

● **Дослідний Інститут**, який займається справами расової дискримінації в ЗДА, визначатиме расові відношення в цій державі не на основі числа випадків лінчування, бо лінчування вже майже немає. В роках 1949-1953 були тільки 6 випадків лінчування. Тепер цей інститут робитиме свої висновки на основі політики, затруднення робітників, тощо.

● **І сенатор МекКарті** покликався на 5 Поправку до Конституції, коли один журналіст запитав його про його подружне життя.

● **41-річна мільйонерка** Барбара Гаттон вийшла заміж за домініканського дипломата Рубірозу. Вони обоє були вже по кілька разів одружені, а Барбара Гаттон вже другий раз міняє своє громадянство. Вона була вже дружиною грузинського князя Мадівані, голляндського князя Равентлова та інших. Щастя в цих подружжях

Сенатор Дженнер виїхав до Канади на зустріч із Ґузенком

Монтреал, Канада. — Голова Сенатської Підкомісії Внутрішньої Безпеки, сенатор Вільям Дженнер виїхав із демократичним сенатором Петом МекКараном до Монтреалу в Канаді, де вони мають переслухувати бувшого шифрувальника совєтської амбасади в справі совєтського шпигунства в ЗДА. З сенаторами виїхали ще дві особи з ЗДА. Ґузенко 1945 року залишив був совєтську службу і викрив совєтські шпигунські сітки в ЗДА і Канаді. Американська підкомісія сподівається, що він зможе дати нові відомості про совєтське шпигунство в ЗДА. Репортери канадійських часописів не могли нічого довідатися в цій справі, і не знають, чи американська підкомісія вже переслухувала Ґузенка. На стації американських сенаторів привітали амбасадор ЗДА Даґлес Стюарт і суперінтендент Канадійської Королівської Кінної Поліції Дж. Р. Леміє. Пізніше вони вийшли задніми дверми і поїхали до готелю „Вінсор", де довший час перебували. Ґузенко живе під прибраним прізвищем у Канаді, і його пильнує канадійська поліція.

Визначний бувший комуніст готовий зізнавати про комуністів в ЗДА

Вашинґтон. — Сенатська Підкомісія Внутрішньої Безпеки дістала відомість, що один із найвизначніших бувших комуністів у ЗДА готовий зізнавати про діяльність комуністів у цій країні. Його прізвище тримають у тайні. Добре поінформована особа твердить, що цей новий свідок дасть стільки матеріялу цій підкомісії, що вона опрацьовуватиме його аж до найближчих виборів у листопаді цього року. Часописи згадують тих комуністів, які займали визначніші становища в комуністичній партії, і пізніше розійшлися з нею, бо непогоджувалися з її лінією. — Між ними називають Ірля Бравдера, який був генеральним секретарем партії від 1944 до 1946 року, коли його викинули з членства в цій партії. Між іншими комуністами, що займали високі партійні становища — згадують Макса Бедахта, який також був партійним секретарем і якого також викинули з партійних рядів.

Новий рекорд швидкости в леті понад ЗДА

Ню Йорк, Н. Й. — Полковник Вілярд В. Міллікан із Ер Нешенел Гард встановив новий рекорд швидкости в леті понад ЗДА. За 4 год. 8 хвилин і 5 секунд він перелетів на машині F-86F (турболітак „Сейбер") із Лос Анджелес до Ню Йорку і побив на 5 хвилин і 9 секунд рекорд полковника Вільяма Г. Кавнсіла з Летунських Сил, який у січні 1946 року на турболітаку P-80 („Стріляюча Зірка") перелетів ту саму віддаль на 5 хвилин і 9 секунд пізніше. Полковник Міллікен — герой другої світової війни, під час якої він збив 15 німецьких винищувачів. Він не міг осягнути більшої швидкости, бо сильний вітер стримував його літак, а також йому забракло було пального, і останні п'ять хвилин летун летів із порожніми збірниками. З цієї причини він мусів приземлитися на летовищі в Квінсі під Ню Йорком, хоч плянував летіти аж до Флойд Беннету. Він летів на висоті понад 40,000 стіп і зужив 850 галонів пального.

Надзвичайна сесія парляменту вирішить долю уряду Франції

Париж. — Прем'єр Лянієль зажадав скликання надзвичайної сесії французького парляменту для вирішення дальшої долі теперішнього уряду, чи сформування нового. Лянієль зажадає в найближчу середу від парляменту заяви довір'я, в противному випадку відмовиться далі залишатися в уряді. Формально він зголосив в суботу димісію цілого уряду на руки ще давнього президента Оріоля, який щойно 17 січня передає урядування свому наступникові, новообраному президентові Коті. Лянієль заявив у своєму листі, що з уваги на важливі державні справи (маючи під цим на увазі конференцію 4. міністрів закордонних справ у Берліні в дні 25 січня ц. р.), він не хоче ждати, поки новий президент обійме урядування і тому зголошує димісію уряду вже тепер. Президент Оріоль негайно відписав йому, що він, в порозумінні з своїм наступником Коті, вирішив не прийняти димісії уряду, не бачачи підстави для неї. Тому, що французька радикальна партія рішуче поборювала кандидатуру Лянієля у президентських виборах, Лянієль не має поважних виглядів дістати бажане вотум довір'я від парляменту, дарма що французький політичний світ побоюється, щоб Франція не залишилась без уряду, коли прийдеться висилати свого репрезентанта до Берліну.

12,000 німців у східній зоні заплатили за бунт

Вашинґтон. — Державний департамент повідомив, що йому відомо, що тисячі німців, учасників бунту 17 червня мин. року, разом із жінками і дітьми, навантажено у потяги і вивезено вглиб Совєтського Союзу. Джофри Луїс, голова відділу для німецьких справ в державному департаменті, проголосив у бюлетені Державного Департаменту, що за певними вістками неспокій у підсовєтській Німеччині продовжується, головно в деяких копальнях і фабриках, і що продовжуються теж арешти. Є дані, що тих німецьких комуністів, які поручали „лаґідну політику", покарано. Керівна німецько-комуністична верхівка, Вільгельм Пік, Вальтер Ульбріхт і Отто Гротеволь, ведуть паралельну політику: одною рукою виконують терор, другою роблять примирливі жести. Зараз після червоного бунту виарештовано коло 12,000 німців.

Американець оповідає про страхіття в Китаю

Гонґ Конґ. — 44-літній американець, Арнольд М. Кайін, народжений в Китаї, але приналежний до м. Санта Барбара в Каліфорнії, вернувся з червоного Китаю, де три роки просидів у в'язниці в Шангаї. До 1951 р. він був бизнесменом, коли китайці арештували його, не подаючи причини. Минулого літа він розпочав голодівку, домагаючись суду нам ним. Його судили за незголошення старої ловецької рушниці і засудили на 7 років в'язниці, але тепер несподівано звільнили. Він їхав із Шангаю до Гонґ Конґу 7 днів. Він оповідає втрашні речі про терор у червоному Китаї. Каже, що зимою з 1951 на 1952 рік денно вмирало в його в'язниці по 15 осіб. По 6-8 в'язнів червоні вистрілюють щоденно, наповняючи в'язницю щораз новими в'язнами. Звільнений американець, який студіював у Нешвіл в Теннесі і працював в експортовій фірмі в Шангаї, твердить, що в Китаї є багато в'язнів американців і англійців. Державний Департамент у Вашинґтоні признає, що коло 100 американців є на території червоного Китаю, при чому про 31 відомо, що вони ув'язнені.

Америка забирає — Китай висилає війська до Кореї

Тайпей, Формоза. — Націоналістично-китайська пресова аґенція, яка здебільша має певні вістки про те, що діється на китайському суходолі, принесла відомість, що три червоні китайські армії, разом силою коло 100.000 вояків, переїздить з околиці Пейпінґу до Північної Кореї. Китайська аґенція додає коментар, що це пересунення військ китайських комуністів стоїть у зв'язку з заповідженим відкликанням двох американських дивізій з корейського фронту до ЗДА. Водночас повідомляється, що червоні китайці змагазинували 150,000 тонн рижу, яких вистачило б на прохарчування коло одного мільйона війська впродовж шести місяців.

В СВІТІ

● **Ще один американський** неповоротець в Кореї змінив свою думку: капрал Клод Бечелор із Техасу, який ще недавно писав своїй дружині, 25-літній японці, що він — комуніст і залишиться у комуністів, дав себе переконати листом від дружини, безпосередньо після новорічного святкування в бараку полонених зголосив індійській сторожі своє бажання вернутися додому і є вже на волі в Японії. Він каже, що пізнав вже теорію і практику комуністів і має її досить. Каже, що напевне й інші американські полонені вернулися б, але бояться.

● **Еспанський диктатор** генерал Франко заявив у своєму новорічному зверненні до еспанського народу, що єдиним лідером сучасного світу, який може принести визволення від комуністичної язви, є президент Айзенгавер. Він, Франко, бачить великий шанс для світу саме в тій обставині, що головою американської держави є тепер військовик, а не цивільна людина.

● **Буддисти** на Цейльоні рішили бойкотувати королеву Єлисавету II і відкликали всі приготування, що їх робили на її прийняття, м. і. параду святочно прибраних слонів на довгому на 2 милі шляху. Буддисти на Цейльоні образилися статтею в англійському консервативному журналі „Тайм енд Тайд", в якій вони добачали кпини з буддаїзму, коли автор казав, що Єлисавета є англіканкою в Англії і пресвітеріянкою у Шотляндії, то може бути буддисткою на Цейльоні.

● **Індійський** прем'єр Неру заявив, що Індія подякувала б за всяку пропозицію від будькотрої держави дати Індії військову допомогу і не прийняла б її. Зате Індія власними, мовляв, силами боралась би проти когонебудь, що хотів би збройно вступити на індійську територію. Неру далі веде кампанію проти пляну американської військової допомоги Пакістанові.

● **Передвоєнне німецьке** підприємство цивільного летунства „Люфтганза" відновить свою діяльність в іншій формі і під іншою фірмою, за окремою умовою з західніми альянтами. Ця установа для німецького цивільного летунства відкриває в найближчому місяці школу пільотів, як також треніґові лети для колишніх пільотів „Люфтганзи".

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЮВІЛЕЙНИЙ РІК

Почався 1954-ий рік, 60-ий рік від часу заснування Українського Народного Союзу — початку й опісля головної остої американських українців, як зорганізованої і цілеспрямованої спільноти. 60 років тому, 22-го лютого 1894-го року, відбулися перші Установчі Збори УНСоюзу, про які надруковано в „Свободі" з 1-го березня того ж року хвилююче звідомлення під заголовком „Совершишася!" і в якому, попереджаючи його цитатою з Шевченка: „І, о диво, трупи встали, і очі розкрили! І брат з братом обнялися і проговорили — слово тихої любови!" — м. і. написано:

„Дня 22-го лютого 1894 р., того самого дня, коли вся Америка обходить річницю славного Вашингтона, неустрашимого борця за волю і права людства, о дев'ятій годині ранку зійшлися українські священики, делегати українських братств та патріоти-українці з усіх сторін до української церкви в Шамокіні, Па., благати Господа Бога, щоб допоміг щасливо таке важке діло, як заснування Українського Народного Союзу . . . Хто міг би був сподіватися кілька років тому, що українець, який втік з обіймів біди і нужди, розвине так скоро віками придавлювану силу українського духа! Хто б погадав, що під полатаною сірячиною або гунькою криється благородна душа, спосібна до всього доброго, гарного і корисного, якщо вона звільниться з кайданів гніту і рабства!"

Від того часу минає 60 років, і за той час Український Народний Союз, з біля трьохсот початкових членів та приблизно 200 долярів майна, виріс в організацію, що із своїми 70,000 членів та понад 15,000,000 долярів майна становить сьогодні найбільш зорганізовану українську силу у вільному світі. Проте, без порівняння більшу силу, дійсну та потенціяльну, становить моральний, культурний, політичний і загальносуспільний дорібок цієї організації.

Шістдесятріччя Українського Народного Союзу — це шістдесятріччя зорганізованого українського прогресу в цій вільній країні, і, зокрема, 60-річчя постійного й сумарично імпозантного вкладу американських українців в багатобічну розбудову української нації, в її змагання до волі й незалежности. Під цим кутом 60-річний ювілей УНСоюзу має величезну вагу.

Ювілейні святкування мають подвійне значення: з одного боку вони відзначать, пригадають і підсумують вже зроблену працю та здобуті досягнення, а з другого боку вони скеровані на те, щоб викресати нові сили, влити нову енергію та додати нової заохоти до дальшої праці й дальших змагань. Тільки так треба розуміти та провести цей ювілейний для УНСоюзу 1954-ий рік.

З нагоди ювілейного року заповідається низку всіляких святкувань та обходів. Це не був би жадний ювілей і не було б жадне вшанування цієї заслуженої інституції, якби ці святкування обмежились тільки на „величавих бенкетах" та гучних промовах про минулу працю і минулі заслуги, без рівночасних не тільки постанов, але й конкретних заходів, щоб минуле звеличати новими досягненнями.

Можливості таких досягнень майже необмежені. Насамперед треба максимально посилити організаційну працю. Між нами є ще сотні тисяч осіб, з-поміж них десятки тисяч свідомих громадян, які ще й досі не збагнули далекойдучого значення і обов'язку належати до рідної організації та своїм членством у ній скріпити її благородну діяльність. В половині цього року відбудеться ювілейна конвенція УНС і до того часу, якщо б уже було неможливо досягнути встановлену попередньою конвенцією мету й збільшити УНСоюз до 75,000 членів, треба докласти всіх зусиль, щоб до тієї мети підійти якнайближче.

Чергове велике завдання — це продовження і скріплення світлої традиції УНСоюзу щодо максимальної участи в загальногромадському житті та жертвенности на народні цілі. Акція „коляди на залишенців", що її веде тепер ЗУАДКомітет, та масова висилка національного датку до Українського Народного Фонду УККомітету — це те найближче завдання, виконанням якого широкі кола членства УНСоюзу повинні започаткувати ювілейний рік своєї організації. Вже тепер треба теж ужити заходів, щоб в кожній громаді провести на найвищому культурному і мистецькому рівні відповідну ювілейну імпрезу УНСоюзу, яка дала б найбільшу моральну і матеріяльну користь для української справи.

ВІД БЕРМУДІВ ДО БЕРЛІНУ

4-го грудня на Бермудській конференції вирішено запросити СССР на зустріч на 4 січня, себто рівно за місяць. Коли ж Москва, погодившись у принципі на таку зустріч і навіть не обмурувавши тієї згоди якимись дикими передумовами, запропонувала пересунути термін з 4 на 25 січня, то Дж. Ф. Доллес на пресовій конференції одверто висловив з цього приводу невдоволення. Чому ж такий поспіх? Невже його джерелом є шляхетне бажання мерщій замиритись з Совєтами і віра, що взагалі таке замирення можливе?!

Берлінська конференція формально має на денному порядку німецьку проблему. Можливо, що денний порядок, що його підготовляють фахівці, буде поширений, залежно головним чином від совєтської тактики: якщо, наприклад, ця тактика в Берліні буде така, як у Панмунджомі, то взагалі не дійде до мериторичних розмов, бо східньо-західні дипломати не перескочать навіть формальної справи денного порядку. Але й істотна ціль Берлінської конференції — це не німецька чи австрійська проблеми та посередньо зв'язані з ними такі питання, як західньо-европейська армія з німцями чи без німців, і т. п. Кожна з цих справ, хоч би найбільша сама собою, блідне і маліє у порівнянні з ще більшою: чи взагалі можливе „співіснування двох світів", комуністичного і демократичного?! Рузвелт і Черчил, їдучи до Тегерану й Ялти, й на місце Рузвелта Труман, їдучи до Потсдаму, відповідали на це питання „так". І на переконанні, що „коекзистенс" двох нинішніх світових державно-економічних систем і двох світів думання є цілком можливе, базувалися тодішні договори. Відомо, що вони стали нещастям світу. Після довгої черги міжнародних конференцій поза Об'єднаними Націями і після великого досвіду, набутого в Об'єднаних Націях, почала закріплюватись у західному світі теза, що таке „співіснування" є цілком неможливе, а що неможливо також, щоб навіки залишилася залізна завіса, яка розділює світ на два світи бе взаємного зв'язку, то — логічно — почалися перегони у зброєнні.

11 травня 1953 року Винстон Черчил виступив раптом з проєктом, що необхідно уладити зустріч державних керівників „на найвищому рівні", при чому спершу він навіть виключав Францію, а казав тільки про Англію, ЗДА і СССР, персонально про себе, Айзенгавера і Маленкова. Американці відразу поставились до такої пропозиції насторожливо: що доброго може така зустріч принести?! Однак Черчил викликав захоплення в Англії і дістав підтримку у Франції. Тоді Америка запропонувала — зійтись спершу утрійку, і устійнити спільну позицію у відношенні до СССР. Передбачена на 27 червня минулого року така конференція не відбулася, бо спершу Франція переживала затяжну урядову кризу, а потім захворів В. Черчил. І так затяглось аж до 4 грудня 1953. А коли на Бермудській конференції всі погодились, що треба таки зустрітись з репрезентантами СССР, то не тому, що учасники Бермудської наради вірили в можливість зговорення з большевиками ,а тому, що признали рацію головному аргументові Черчила: не шкодить у безпосередній зустрічі перевірити самому, найбільш авторитетно, заміри Совєтів. Виходячи з такого засновку, вирішено далі: коли йде про перевірку, чи взагалі можливо вернутися до тези з другої світової війни про співіснування двох світів, — то вже треба зробити це якнайскоріше, бо від цього залежить плянування закордонної політики і всього життя на майбутні роки.

Заповідь Бермудської конференції викликала в частині західньої преси голоси, повні страху, що Захід іде до нового „апізменту", до нової Ялти і Потсдаму, бо може воскреснути віра в придатність і льояльність недавнього воєнного союзника, як союзника у формуванні післявоєнного світу. Здається, що такий острах цілком зайвий. Здається, що навіть сам Черчил із своїми 79-ма роками поїде до Берліну з цілком іншим уявленням про большевиків, як їх мав тому 10 років. Досвід, що його набув Захід із своєї співпраці з большевиками, не міг піти надармо. Сьогодні всім вже відома тактика „демократичних урядів" в Софії, Будапешті, Варшаві і Букарешті, сьогодні вже відома тактика „народних повстань", як у Кореї і відомі справжні цілі Росії. Тому, при всій тузі народів до миру й остраху перед війною, це миролюбство не йде так далеко, щоб повторювати помилки, які тепер були б самогубством.

Загальне переконання коментаторів міжнародних подій у світовій пресі є таке, що хоч би Берлінська конференція й не довела до успіху, виявивши відомі суперечні погляди на способи об'єднання Німеччини та її ролю в будуччині, проте небезпека війни віддалилась. Найвищі військово-політичні фахівці, приявні на грудневих нарадах НАТО у Парижі, ствердили нібито теж відсутність безпосередньої загрози совєтської агресії і що тому спокійніше можна переставлятися на іншу стратегію, диктовану накопиченою вже у складах атомовою зброєю. Таким чином наступний 1954 рік буде роком, в якому паралельно йтимуть двоякі зусилля: 1) нормування взаємин з Совєтами дальшою „холодною війною" і дальшими „поимирними заходами", себто розгортати події ходою „крок вперед — два назад", і 2) старатися далі ліпити спільний західний фронт, який стане можливий тільки після ліквідації внутрішньозахідніх сварок. Берлінська конференція все ж у великій мірі пояснить ситуацію на відтинку Бонн-Париж-Вашингтон. У 1954 році прийде вирішення, чи Франція остаточно піде на злагоду з Німеччиною, чи йтиме власним шляхом, — а від цього залежить теж, чи піддержуватиме надалі американська політика своїх европейських союзників у дотеперішньому ступні. Економісти вважають, що вже навіть на Берлінську конференцію матиме вплив господарська ситуація: і гостра харчова криза в Совєтах і боротьба за ринки збуту, щораз виразніше і гостріше ведена між трьома великими експортерами — ЗДА, Англією і Західньою Німеччиною. І тому теж бачимо в усіх західніх країнах, що на початку нового року, коли вже такий недалекий день Берлінського зібрання, в усіх цих країнах маси населення цікавляться більше внутрішньогосподарськими, як закордонними проблемами. Може це і добре явище з погляду миру, але явище безумовно тимчасове.

На переломі 1953 і 1954 років нема ніяких сенсацій. Не буде їх мабуть і в Берліні. Тим часом продовжується клеєння миру — повільне, важке, морочливе, і остаточно — безвиглядне.

Петро Голубенко

НА КУЛЬТУРНОМУ ФРОНТІ

1. Загублена правда

У жовтні 1953 р. в Москві відбувся 14-ий пленум правління Спілки совєтських письменників СССР, а слідом за ним у Києві був скликаний 8-ий пленум правління Спілки совєтських письменників України. Обидва пленуми є дуже показовими для сучасного стану в Совєтському Союзі і дають яскравий матеріял для характеристики совєтського режиму і сучасної внутрішньої політики комуністичної партії.

Наради совєтських письменників пройшли під знаком останніх ухвал партії про підвищення матеріяльного і культурного рівня народного життя. Головний доповідач московського пленуму К. Симонов, що приїхав, як московський наглядач, також і на київський пленум, між іншим, з підкресленням заявив, що „постанова партії наштовхує письменників на дуже серйозні роздумування". І, ніби заохочуючи українських письменників до таких роздумувань, порядком самокритики відзначив: „Ось цих колективних роздумувань над проблемами життя в значній мірі не вистачило на 14-му пленумі Правління ССП СССР. Їх не вистачало і в моїй доповіді і у виступах".

Виникають питання: На які ж це роздумування наштовхує постанова партії? Чому совєтські письменники раптом виявили нахил до роздумування над проблемами життя? І, нарешті, до яких висновків приводять ті роздумування?

Хто стежить за сучасними процесами в Совєтському Союзі і за останніми викрутасами генеральної лінії партії, для того є безсумнівним, що всі ті постанови і „роздумування" є виявом сучасної кризи совєтського режиму і спробами подолати цю кризу.

Наради совєтських письменників у Москві і в Києві є ще одним доказом цієї кризи, зокрема в ділянці культури.

Головними питаннями, які обговорювано на обох пленумах, були: „Проблеми розвитку совєтської драматургії" і „Нові п'єси та перспективи театрального сезону". Така тематика нарад совєтських письменників не є випадковою. Театр — найбільш масова форма мистецтва і найбільш могутній засіб впливу на масового глядача. Разом з тим тут найяскравіше виявляється реакція глядачів на творчість письменників і на пропаговану в ній ідеологію. Реакція совєтських глядачів на вистави є непомильним барометром настроїв народу і його відношення до совєтської мистецької продукції. Що ж показує цей барометр?

Міністер культури СССР П. Пономаренко доповідав на московському пленумі, що в Совєтському Союзі є тепер 497 театрів, які виставляють п'єси 39 мовами. Совєтський уряд і партія не шкодують грошей, щоб пропаґандою через театр тримати народ у полоні своєї ідеології. І ось тепер виявляється, що народ не тільки не сприймає тієї ідеології але й виходить з театру, як з полону, з настроєм невдоволення і протесту. Театр став ареною боротьби між народом і політикою партії в театрі і літературі.

У своїй доповіді „Про нові п'єси і перспективи театрального сезону" російський письменник Б. Лавреньов змушений був відзначити: „Глядач рішуче перестає терпіти ремісництво в мистецтві, легкість і поверховість в думках, і відмовляється споживати ерзаци. Він не хоче іти в театр на так звану „середню" п'єсу, і цю істину легко перевірити за касовими документами наших театрів. Глядач чекає п'єс, після яких він виходив би з театру повний глибоких і серйозних роздумувань про долю героїв, про свою власну долю. А таких п'єс, які змушують глядача думати, в нашому репертуарі ще мало, мало і мало".

Ці слова є досить показовими для сучасного конфлікту на культурному фронті між народом і партією.

Те, що дає партія, народ відкидає і осуджує. Основне в цьому осуді звучить: на сцені совєтського театру відсутня правда. Слова про загублену правду зривалися з уст багатьох письменників. Заклик „шукати правду" був ляйтмотивом у промовах тих, що давали нові настанови для письменників. Цими ж словами закінчив свою промову і Корнійчук на пленумі українських письменників у Києві: „Шукати правду — шукати її вперто, настирливо і сміло — ось завдання драматургів, театрів і критики. Нехай іноді ця правда буде гіркою: не годиться чесному совєтському художникові проходити мимо неї".

Народ в тоталітарній системі терору і насильства змушений мовчати, але й своєю мовчанкою він тисне. Цей мовчазний натиск досяг такого ступня, що партія змушена піти на поступки і робити реформи зверху, щоб запобігти можливих неприємностей знизу . . .

2. Переоцінка вартостей

Критика сучасного стану совєтської драматургії і нові гасла, висунені на нарадах письменників, безперечно, відбивають погляди народу. Ця критика має по суті антисовєтський характер. Заяви про те, що в совєтській драматургії загублено правду, не могли раніше інакше оцінювати як „контрреволюційний наклеп". Осуд драматургії є осудом цілої совєтської системи, бож критикується не ті чи інші хиби мистецького порядку, а літературно-естетичні принципи й ідеологічні основи совєтського мистецтва. І партія безсила заперечити цю критику не тільки тому, що тут діє народ, а ще й тому, що вона з своїми принципами й ідеями збанкрутувала.

Щоб приховати своє банкрутство, партія застосовує випробовану тактику: вона „вмиває руки" і перехоплює ініціятиву критики у свої вимиті руки і критикує сама іменем народу, обвинувачуючи за свої помилки і злочини окремих осіб і установи.

Головний доповідач на пленумі, російський поет К. Сімонов очевидно добре знає народну думку про сталінське означення письменника, як „інженера людських душ", який, керуючись принципом партійности в літературі, мусить зображувати життя і людей не такими, як вони є, а такими якими мають бути згідно з комуністичним ідеалом. І тому К. Сімонов атакує це партійне означення і стає по боці народу в поглядах на

(Продовження на стор. 3)

„ЧИ Є СВ. МИКОЛАЙ?"

Повищий заголовок статті повторюється традиційно від 1897 р. у кожному виданні різдвяного числа щоденника „Ню Йорк Сан". При цій нагоді редакція згаданого часопису пригадує обставини, при яких ця стаття була написана. Лист із запитом, „Чи є Святий Миколай", прислала до редакції у вересні згаданого року мала дівчина Вірджінія, дочка д-ра Филипа Ф. О'Ганлона. Редактор передав цей лист для відповіді співробітникові Франкові Фарселусові Чорч, який, завдавши собі дещо труду, написав статтю, що її журналістичний світ визнав за клясичну і що її перекладено на різні мови. Вона появилася вперше 27 вересня 1897 р. і відтоді її повторюють різні газети й журнали на кожне Різдво.

З уваги на цю традицію, годиться зазнайомити з цією статтею й українських читачів:

***

Вважаємо за приємність відповісти негайно, і то на видному місці, на нижче поданий лист, висловлюючи водночас велике задоволення, що авторка цього листа зараховується до друзів газети „Сан":

„Дорогий Редакторе! Я маю вісім років життя. Дехто з моїх малих друзів каже, що Святого Миколая нема. Батько каже: „Якщо ти побачиш щось про це в газеті „Сан", то так воно й є". Прохаю Вас, скажіть мені правду: чи є Святий Миколай? — Вірджінія О'Ганлон, 115 Вест 95-та вулиця".

Вірджініє, твої малі друзі стоять на злому шляху. Вони перебувають під впливом недовірливости скептичного віку. Вони думають, що ніщо не може бути дійсне, якщо не може вміститися в їхніх малих мізках. А всі мізки, Вірджініє, чи вони в головах дорослих осіб, чи дітей, це — малі мізки. У нашому великому всесвіті людина — це тільки комашка, якщо порівняти її з безмежним світом довкруги і з розумом, який міг би охопити всю правду й знання.

Так, Вірджініє, Святий Миколай існує. Він існує так певно, як існує любов, щедрість і відданість, а ти знаєш, що ці прикмети багаті і вони надають твоєму життю найвищої краси й радости. Тож подумай: яким беззмістовним був би цей світ, якби не було Святого Миколая! Він був би таким пустим, наче б у ньому не було і Вірджінії. Тоді не було б дитячої віри, не було б поезії, ані любови, щоб зробити зносним людське існування. Ми не мали б жадних радощів, крім тих, що можемо почути або побачити. Тоді погасло б вічне світло, при допомозі якого дітвора освічує світ.

Як же ж не вірити в Святого Миколая! Ти можеж не вірити в чародійні істоти! Ти можеш намовити свого батька, щоб найняв людей, які стерегли б усіх коминів на Свят-Вечір, щоб приловити Святого Миколая. Але навіть, коли б вони не побачили, як Святий Миколай влазить у комин, то що це доказувало б? Ніхто не бачить Святого Миколая, але це ще не доказ, що Святий Миколай не існує. Найістотнішими в світі такі речі, яких ні діти, ні дорослі люди не можуть бачити. Чи ти бачила коли, як феї гуляють на леваді? Певно, що ні! Одначе це ще не доказ, що їх там нема. Ніхто не може збагнути чи уявити собі всі дива, що їх люди не бачать, або які не даються доглянути у світі.

Розбий дитяче тарахкальце, і побачиш усередині те, що робить гамір. Але є якась заслона, що закриває невидний світ і якої не може розбити навіть найсильніший чоловік, навіть усі разом найсильніші люди, що будь-коли жили. Тільки віра, фантазія, поезія, любов, романтика можуть відхилити ту заслону і глянути або уявити собі ту небесну красу і тривку славу. Чи все мусить бути дійсне? Ах, Вірджініє, у цілому нашому світі немає нічого іншого дійсного і тривкого.

Нема Святоко Миколая!? — Богу дякувати, він живе і житиме вічно. За тисячу років відтепер, Вірджініє, навіть і за десять разів по тисячі років відтепер він завжди сповнятиме радістю серця дітвори.

ВАЖЛИВІШІ ПОДІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ ЖИТТІ В 1953 РОЦІ

(Закінчення)

ЛИПЕНЬ

1. — Відкрито й переведено цілий ряд літніх вакаційних осель для дітей і молоді в ЗДА, як Іст Четгем, Н. И., Стретфорд, Н. И. і ін. Появилася перша велика книжка відновленого в ЗДА Видавництва „Червона Калина" „НАШ ЛЬВІВ" з нагоди 700-ліття існування цієї західньо-української столиці.

3. — У В-ві Bookman Associates в Ню Йорку вийшла нова книжка проф. Кларенса А. Меннінґа „Ukraine under the Soviets" (Україна під Совєтами), як 9-та з черги книжка англійською мовою, видана коштом і заходами УНСоюзу.

3.-5. — 4-ий Конґрес Українців Католиків Канади відбувся в Едмонтоні, Алта. з участю понад 500 осіб, з нагоди 46-річчя встановлення української католицької гієрархії в Канаді.

3.-5. — 18-ий З'їзд Організації Державного Відродження України (ОДВУ) з участю 127 делеґатів від 49 Відділів і 14 з'їзд Українського Золотого Хреста в ЗДА відбувся у Филаделфії. Новообраний голова — знову проф. О. Грановський.

5. — 2,000 осіб з 10 різних стейтів взяли участь у святочному відкритті новозакупленої вакаційної оселі У. Н. Союзу „Союзівка" в горах Кетскил б. Кергонксону в стейті Н. И., як „кусня української землі в ЗДА".

8. — На внесок конґресмена Л. Г. Смита втягнено до Конґресового Рекорду заяву проф. Л. Добрянського про підтримку резолюції ч. 58 в справі встановлення дипломатичних представництв в УССР і БССР.

8.-11 — Конґрес Українців Канади (КУК) відбувся в Вінніпеґу, Ман., Канада, з участю к. 700 осіб. Привіти склали особисто кілька найвищих державних мужів Канади. Прийнято зміну статуту. В політ. резолюціях Конґрес став на позиціях УНРади.

8. — На внесок конґресмена Т. П. Шигена з Іллиной, вписано до Конґресового Рекорду програмову заяву УКК з 10 квітня 1953 у відношенні до Американського К-ту для визволення від большевизму.

15. — Перед Підкомісією для закордонних справ в Конґресі під головуванням П. Болтон відбулося переслухання в справі резолюції про встановлення дипломатичних представництв ЗДА в УССР і БССР, при чому переслухано також українських професорів Л. Добрянського, Р. Смаль-Стоцького, О. Грановського, С. Решетаря і М. Паппа.

27. — Підкомісія для закордонних справ американського Конґресу прийняла одноголосно резолюцію ч. 58 про встановлення дипломатичних представництв у Києві й Мєнську, передаючи її на повну Комісію закордонних справ.

СЕРПЕНЬ

8. — У зв'язку з підписанням нового іміґраційного закону про допущення до ЗДА нових 214.000 переселенців, ЗУАДК започаткував нову переселенчу акцію.

22-23. — У Парижі відбувся 17 конґрес Центрального Союзу Українського Студентства (ЦЕСУС) з участю студентських делеґатів з 8 европейських держав. Новий голова: Кирило Митрович.

29. — Закордонне Представництво УГВР розіслало „Повідомлення з України" про уповноваження Закордонному Представництву УГВР репрезентувати за кордонами України „весь український визвольний рух".

ВЕРЕСЕНЬ

3. — У Видавництві „Свобода" вийшла з друку книжка Василя Барки „Рай", велика повість з підсовєтського життя українців.

5-6. — У Филаделфії відбувся 2-ий Крайовий Делеґатський З'їзд Братства 1-ої Української Дивізії з участю кількадесяти делеґатів з 9 осередків. Новий голова — полковник Р. Долинський з Ню Йорку.

5-7. — З нагоди 20-ліття свого існування, відбулася в Нюарку, Н. Дж., під головуванням В. Губчака, конвенція Ліґи Української Молоді Північної Америки з участю к. 600 осіб, в тому числі 400 делеґатів від 39 Клюбів молоді. Вибрано нову Управу з Йосипом Сміндаком на чолі. Промовляв м. ін. конґресмен Кін.

5-7. — У Торонто (Канада) відбувся 3-ій З'їзд Союзу Українців Жертв Російського Комуністичного Терору (СУЖЕРО). Новий голова — С. О. Підгайний.

13-14. — Спільні наради ЗУАДК і Фонду Допомоги Українців Канади відбулися в Торонто, Канада, в справі переселення дальших 10,000 українців з Европи до ЗДА і Канади.

15. — Минуло 60 років існування „Свободи". З цієї нагоди вийшло ювілейне число газети (193). Президент Айзенгавер надіслав телеграму з привітанням.

15. — „Запальною губкою" назвав Г. Шворц в „Ню Йорк Таймсі" Україну в рецензії на книжку Кларенса Меннінґа „Україна під Совєтами". Він покликався на „чистки" в Україні, судові процеси і саботажі, за совєтськими джерелами.

16. — За „Н. И. Таймсом" з цієї дати на місце Дм. Мануїльського „міністром закордонних справ" УССР став Анатоль Барановський. Звільнено Дубновського, Єремина і Боднарчука, як перших заступників прем'єра, і ними позначено І. Сеніна і А. Корнійчука, як також С. В. Стефаника.

18. — Українські католицькі Владики в ЗДА видали заклик до духовенства і вчительства в школах у справі навчання предметів українознавства.

ЖОВТЕНЬ

3. — Помер у Шікаґо в 59 р. життя д-р Юліян Вассіян, чільний діяч українського націоналістичного руху, публіцист і філолог.

3. — Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка під орудою Г. Китастого і В. Божика започаткувала концертом в Дітройті артистичне турне по ЗДА і Канаді під протекторатом УКК.

7. — До ЗДА прибув у своїх службових справах син кол. гетьмана Павла Скоропадського, інж. Данило Скоропадський, якого вітали в Ню Йорку й інших містах члени й прихильники гетьманського руху.

10-11. — Крайова Рада УКК радила в Ню Йорку під проводом голови проф. Льва Добрянського і 1-го заст. голови Дм. Галичина. Стверджено переведену УКК велику роботу для поширення української правди в американському політичному й науковому світі.

17. — За англійською аґенцією Ройтера, Совєти почали масово перекидати кваліфікованих фабричних робітників з міст до вилюднених сіл для збільшення с.-г. продукції, у виконанні плянів 1-го секретаря компартії Н. С. Хрущова.

17. — Нюйоркський „Гералд Трібюн" (й інші газети) почав друкувати прихильні українцям репортажі кол. амбасадорки ЗДА в Люксембурґу Пірлі Мести з її подорожі по Совєтах. „Найбільшою образою для українців є називати їх росіянами" — писала П. Места.

16-18. — Собор Української Православної Церкви в ЗДА з участю 158 членів, в тому числі 4 Владик, відбувся в Клівленді, Огайо. Церква в ЗДА має 93 парафії і 109 духовників.

22. — Митрополит Української Автокефальної Православної Церкви Полікарп Сікорський помер у Парижі в 79 році життя.

24-25. — Збори Дирекції ЗУАДК відбулися у Филаделфії. Передискутовано всі найважливіші проблеми суспільно-харитативного характеру. Видано Заклик до українського громадянства в ЗДА.

24. — Помер у Дітройті, Міш., один з найчільніших сучасних музик, диригент і піяніст Богдан Пюрко у 45-му році життя.

25. — У Филаделфії, з ініціятиви місцевого Союзу Купців і Промисловців, засновано Крайовий Союз Українських Купців і Промисловців в ЗДА, з Е. Рогачем, як головою.

25. — За комунікатом в еміґраційній пресі репрезентанти ОУН (під проводом полковника А. Мельника) виступили з Виконного Органу УНРади, залишаючись в складі УНРади.

28. — Загальні Річні Збори Українського Інституту Америки відбулися у власному домі в Бабилоні, Л. Ай., Н. И. Вибрано уряд Інституту з головою Володимиром Джусом.

29. — Сенатор Гомер Ферґусон з Міш., промовляючи перед Міжпарляментарним Союзом, виступив з заявою в обороні прав всіх народів, зокрема України, обстоюючи її право на політичне самовизначення.

ЛИСТОПАД

1. — В усіх центрах скупчення українців у світі поза Україною відбулися (де-не-де в наступних днях листопада), урочисті Академії з нагоди 35-річчя Листопадового Зриву і 700-річчя заснування Львова — у ЗДА здебільша з участю чільних американських політиків і вчених.

(Закінчення на стор. 4-тій)

Степан Куропась,

ШИКАҐОВСЬКА ХРОНІКА

Жіноче Віче відбулося у нас в неділю, дня 29 листопада, в Союзовому Домі. На віче, що його скликали місцеві відділи Союзу Українок, а на якому промовляла пані Ірина Павликовська, прийшло 150 жінок і 50 чоловіків. Пані Ірина Павликовська, відома організаторка жіночого руху в краю і на еміґрації, у своїй півторагодинній промові дала повний образ тої муравлиної праці, яку веде наше жіноцтво не лише на харитативному, але й політичному полі. Крім політичної акції, яку ведуть наші централі, є ще інші відтинки визвольної боротьби, є ще інші фронти, які так добре обсаджує українське жіноцтво. Прелеґентка в хронологічному порядку представила образ створення СФУЖО — себто Світової Федерації Українських Жіночий Організацій, переповіла потреби Конґресу Світової Федерації Жінок за участю 100 делеґатів з 8 країн, про ролю СФУЖО в тому конґресі, про реферати з українського боку і т. п. Зокрема добре переповіла про долю залишенців і про всю українську визвольну працю в столичних містах Европи, які вона, разом з панею Дима з Канади, відвідала. На таку велику працю українського жіноцтва треба великих фондів, які могло б дати українське жіноцтво (воно веде родинні каси), але до цього треба масових українських жіночих організаційних форм і кооперації існуючих вже жіночих формацій. Український Конґресовий Комітет дав підмову на виїзд делеґаток до Европи у висоті 300 долярів.

Спортове Товариство „Левя" мало бенкет з нагоди своїх перемог і одержання титулу ч е м п і о н а стейту Іллиной. В залях „Української Бесіди" зібралися змагуни і приятелі спортовців в неділю 29 листопада на скромний бенкет в честь тих невідомих широкому громадянству змагунів, що здобувають славу для українського імени в спортовій ділянці. Во де ж можна було коли подумати про те, що українці, нація селян, стане чемпіоном футболу стейту Іллиной і має надії стати чемпіоном З'єдинених Держав Америки? Тому варто допомагати „Левам" (всі вони члени У. Н. Союзу) в їх змаганнях гідно репрезентувати українське ім'я.

Ловецько - рибацький клюб гідно репрезентує своє ім'я. Нема там політики, нема довгих мітинґів, бо монополь на політику в нас хто інший має. Зате є там те, що в крузі людей, які інтересуються згаданим спортом, можна в доброму настрою забути всі турботи життя людського, можна забути навіть в час прийти додому. Щоби заховати традицію і оборонити своє ім'я, товариство літом відвідує озера і ловить рибу; зимою їздить на полювання. Дбає рівнож, щоби всі члени були членами УНСоюзу. (Досі трьох ще не є). Треба було зайців на бенкет товариства і виїхала експедиція в складі п. Ткачука, Спермана, Мирона Куропася та автора і під їх обстрілом впало пів сотні товстеньких „коттонтейл", досить на добрий біґос. Була в буфеті і бердичівська риба, бажанти й інші присмаки, був й добрий дохід. Товариство винаймило на слідуючий рік 900-акровий ревір на полювання для своїх членів. Новий ревір, всього 90 миль від Шикаґа в стейті Іллинойс, має поля, луги і ліс. Приємний вечір закінчено піснею: „О пів до другої години".

Учительська Громада започаткувала й цього року серію викладів. Першим доповідачем на вечорі, крім місцевих людей, був п. Долинський з Дітройту. Дальші виклади різних докладчиків на наукові і політичні теми відбуватимуться щонеділі в „Українській Бесіді" о год. 5-тій п. п. Щоби оживити виклади і зацікавити людей, добре було б зарядити „дебати" місцевих і позамісцевих людей на різні теми. Першим на черзі є місто Дітройт, яке зголосилося приїхати до Шикаґо або прийняти шикаґовських доповідачів на того роду дебати. Організаційний референт Учительської Громади п. Іващук дістав в тій справі відповідні пропозиції.

Десятиріччя Дому Відділів У. Н. Союзу відзначила наша громада програмовим бенкетом в неділю, дня 6 грудня. Присутні гості, репрезентанти місцевих організацій, у своїх привітах піддержали ту велику культурну і харитативну місію Дому, який вславився в переселенчій акції і за короткий час став центром українського життя в Шикаґо.

Ювілейну доповідь про У. Н. Союз виголосив гол. предсідник УНСоюзу п. Дмитро Галичин. У своїй промові він зацитував проф. Менінґа, який твердив, що УНСоюз чесно, гідно і достойно сповняв функцію пів-офіціяльної амбасади України на американській землі. Зновуж канадійський професор Сімпсон, що повних 6 місяців переглядав „пожовклі листки Свободи", дивувався, як УНСоюз міг вести таку величанську працю і ніколи не зійти з правильного шляху. А культурний комітет іменем покійного кардинала Гейсса поручав 30-мільйоновій католицькій спільноті в Америці читати видання УНСоюзу англійською мовою: „Історію України" і книжку Чемберлейна „Поневолена нація". Дві бувші королеви популярности УНСоюзу, панни Петрішія Семерак і Лорейн Дацьків, була рівнож присутні, причому останню обдаровано окремим трофеєм. Ювілей вітали ще д-р Помірко від Пласту, інж. Левицький від СУМА, Іван Дужанський від Ліґи, Богдан Наконечний від Нової Сцени, пані Водиарчук від Союзу Українок, д-р Сіменс від Гетьманців і багато інших. Ясно, що присутні відділові урядники привітали рівнож Ювілята. Від окружного комітету відділів УНСоюзу вітав Ювілята автор тих рядків і організатор Микола Ткачук.

Василь Городецький новоприбулий українець, згинув в автомобілевій катастрофі в Елджін, 30 миль від Шикаґо. Здоровий, молодий чоловік, що виїхав за місто, не думав про ожеледу, яка спричинила його смерть. Звичайно, нема ліку на лід і ґумові колеса відмовляють послуху. Є й інша „мара", яка відмовляє послуху, тому треба конче, навіть молодим людям, подбати про своє забезпечення в УНСоюзі, бо „наглa і несподівана" дійсно не перебирає!

Сороклїття виммаршу УСС в поле приготовляє наша станиця УСС. Відбуваються часті сходини членів, клеїться програма. Небувалий це буде в нашій історії ювілей, бо нема в нас військової традиції, хоч голови ми клали в уніформі різних чужих військових формацій. Від козаччини, першу справжню українську армію творили ті УСуСуСИ, що нині ще не на рідних землях, а по всьому світу свої станиці мають. Сподіємося, що наша станиця вив'яжеться як слід зі свого завдання і приготовить нам імпрезу, якої досі ми в Шикаґо не бачили.

Познаки безробіття можна зауважити в нашому місті. Приходять до мене люди, яких довго я не бачив, і звітують, що стратили працю. Терплять головно нефахові робітники, або ті, що з фабрики до фабрики перелітали, бо там чи деінде 5 центів більше на годину платили. Такі перелетні птиці не мали змоги набрати фаху чи досвіду, не набрали „сеніоріти" і перші падуть вони під меч обтинання т. зв. оверґед! Звичайно, що праці є ще досить, але треба знову зачинати, як кажуть, „з кінця".

Худоб'яча аристократія, репрезентована делеґатами одинадцятитисячної навали „синьокровних" тварин, вартости одного більйона долярів, творила в нас в днях 29 листопада до 5 грудня Міжнародну Виставу Худоби. З черги 54-та вистава, сполучена з виставою збіжжя і паші, виказала, що йде дальша тенденція до зменшення об'єму т. зв. Равнд Стейк. В рогатої худоби зникли зовсім роги, бо статистика обчислила, що роги наносили річно 15 мільйонів долярів шкоди на американських фармах. Шкоди виникали внаслідок поранень та інших „ексідентів", спричинених рогами. На виставі український фармер Іван Іллюк з Табер в Алберті дістав за свої експонати чемпіонат вівса і титул „вівсяного короля".

Атракцією вистави цього року був індійський „святий" бугай, породи „Врагма", з долини ріки Врамапутра. Згаданого бугая виставляв т. зв. Кінґ Ренч з Тексасу. Ця годівельна фірма вживає „святих" індійських бугаїв до схрещення з породою „Шорттгорнів". Внаслідок такого схрещення повстає окрема порода худоби, дуже витривалої на погоду, горяч чи зиму, і відпорної на зовнішні недуги. В додатку, індійські бугаї додають новій худобі маєстатичної постави і доволі місця чи об'єму для формації добрих вирізків м'яса для вибагливої американської клієнтелі. У зв'язку з виставою відбулися рівнож наради фармерів в присутності секретаря рільництва Венсона та здвиг сільської молоді.

Шикаґовські литовці, під протекторатом свого Конґресового Комітету, мали тут свою конвенцію, в якій взяло участь 800 делеґатів з цілої Америки. Головною точкою конґресових нарад було слідство, яке веде американський уряд в справі загарбання Совєтами Литви. Головним бесідником на конґресі був заступник секретаря закорд. справ Доналд Лурі, який ствердив, що американський уряд не признає уряду червоної Литви, лише передвоєнний уряд вільної Литви. На конґресі говорив теж конґресмен Керстен з Висконсин, який є предсідником комітету, що досліджує загарбання Литви.

Приплив порторіканців до Шикаґо значно посилився. Сім літ тому не було в нас ані одного порторіканця, а нині є їх 20 тисяч. Початок до цієї еміґрації дала одна аґенція, яка спровадила перших 500 жінок для домашньої обслуги. За жінками приїхало 800 чоловіків, але всі вони вернули до сонячного Порторіка, бо тужили за бідним своїм краєм. Від того часу зачалася мандрівка тих людей там й назад. Сталим припливом порторіканців заінтересувалася католицька дієцезія, місто і стейт, які унормували вже життя тих людей, що осідають в районі 95-тої вулиці коло Келумет і здобули вже вулиці Едамс, Джексон і Монро на захід від „Луп".

Рівнож на шахівниці відзначаються українці і здобувають мистецтво. Мґр. Турянський, член клюбу „Левів", здобув мистецтво міста Шикаґо в змаганнях з 10-ти найкращими грачами. Побив навіть 6. шахового мистця Америки, Еванса. З приємністю нотуємо перемогу п. Турянського.

Політична консолідація нашої громади зачинає набирати конкретних форм. Існувала в нас Ліґа Американців Українського Походження і Філія УККА, що повстала з початком року. Дійшло до двоподілу під стягом УККА до 2-х Листопадових Свят. Централя УККА, щоби злагіднити гостроту положення та привести в громаді порядок, вмішалася до справи і скликала збори українських організацій, членів УККА.

Відбулися ще інші наради в присутності п. Д. Галичина. Делеґати обох сторін, себто Ліґи і філії, що брали участь в переговорах, прийшли до згоди і взаємно обіцяли собі перевести свої ухвали в життя найдальше до Нового Року, або близько по ньому з огляду на Свята. Є всі дані припускати, що буде згода і буде одно державне Свято Злуки Українських Земель, що мало би відбутися в неділю дня 24 січня.

Організаційні збори відділів Українського Народного Союзу в понеділок дня 7 грудня були дуже численні і успішні. Були заступлені відділи: 33, 106, 114, 125, 139, 176, 220, 221, 252, 301, 379, 423, 425 і 472, разом 14 відділів. Присутній на зборах головний предсідник УНС п. Дмитро Галичин ствердив, що в нашому районі є більше або менше активні відділи, що Шикаґо є в Союзі на першому місці, що за 3 роки членство в нас подвоїлося а 106-й відділ збільшився втроє. Дальше ствердив він, що до УНСоюзу вступило 22 тисяч новоприбулих українців і що УНСоюз мусів суспендувати около 10 тисяч (за останні 4 роки) нових членів. Деякі з них вернулись до Союзу, а деякі ні. Причиною цього явища є недоцінювання асекурації і надія на поворот на Україну. До кінця року потребує УНСоюз 600 нових членів, щоби задержав „статус кво" — 70 тисяч членів.

По зборах були дискусії на тему УНСоюзу і „Свободи". В дискусії взяли слово: д-р Помірко, інж. Артюшенко, маґ. Ничай, Д. Максимюк, Г. Дацьків, Н. Нісевич. Відповідь на всі питання давав п. Д. Галичин. Кінцеві слова мали головний радний Шпікула, головна радна Васильовська і союзові організатори Вілецький та Ткачук. Головний контролер Куропась, що проводив зборами, замкнув їх о год. 10-тій вечорі.

Річні збори 220-го відділу УНСоюзу відбулися дуже спокійно в суботу 12 грудня в церковній залі. Зі звіту урядників відділу виходить, що найбільший відділ на Півдні Шикаґа не зростав минулого року, але задержав свій стан посідання. Придбав кілька нових членів, але переступні листи зрівелювали цей приріст. Відділ мав окрему комісію, яка мала підшукати об'єкт, що надавався б на Народній Дім. Річні збори доручили згаданій комісії дальше інтересуватися тим питанням і виробити плян і спосіб переведення купна Народного Дому в життя. До уряду на слідуючий рік вибрано відомих союзових ветеранів, а саме: пп. Врудного на голову, Гарасима на секретаря і Ґіжовського на касієра.

Лука Доманчук, бувший голова 301 відділу УНСоюзу, кількаразовий делеґат на конвенцію УНСоюзу, помер по довшій і важкій недузі пістряка. Похорон відбувся 15 грудня на цвинтар Еллвуд. З покійним зійшла в могилу щира українська душа, що за молодих літ добре прислужилася У. Н. Союзові. — Вічна Йому Пам'ять!

Шикаґовська Хроніка служить всій українській громаді нашого міста. Описує те, що бачить. Не може писати про те, чого не знає чи не бачить. Не може й нераз не має часу бути там, де повинна би бути. На це треба би нам в Шикаґо мати сталого платного кореспондента, на що „Свобода" не може собі позволити. Організації чи приватні люди, які бажали б собі мати кілька рядків у „Хроніці", повинні вчасно запросити кореспондента „Свободи" на їх імпрези. Маю до диспозиції два телефони, які можна знайти в книжці.

НА КУЛЬТУРНОМУ ФРОНТІ

(Продовження зі стор. 2)

письменника, як на шукача і оборонця правди. При цьому К. Сімонов „умиває" свої партійні руки і намагається переконати, що партія завжди захищала правду. „За останні роки в низці критичних статтей, — каже він, — поширювано думку, що життя треба показувати в його розвиткові, зображувати людей не такими, якими вони є, а такими, якими мусять бути. При чому ці погляди висловлювано не просто в формі думок того чи іншого літератора, а як вимогу народу. Але народ таких вимог до літератури ставити й не думав, його вимоги були незмінні: писати про життя правду".

Вимоги партії змушували письменників вдаватися до „формули з а м о в ч у в а н н я" правди життя і до „лякування" дійсности. Внаслідок цього „жива течія життя перетворювалася у якусь дистильовану воду, з якої усунено всі мікроби пережитків". „Теорія і практика такого мистецтва, — відзначає К. Сімонов, — привели до того, що читач чимраз частіше став зауважувати „ножиці", розбіжність між тим, що він бачив у житті, і тим, що читав на сторінках книг або бачив на сцені". І тому К. Сімонов закликав письменників до думок народу прислухатися. На виставах совєтських п'єс глядачі дуже часто починають „позіхати і кашляти". Критика мусить пам'ятати: „епідемія кашлю в залі глядачів — це є також своєрідна колективна рецензія".

Переоцінка вартостей відбувається за законом заперечення. Совєтські тези заперечується антитезами нових поглядів. Складається враження, що наступає народ і відступає партія, пристосовуючись до народу. Сталінську тезу „письменника — інженера душ" заперечує антитеза „письменника — шукача правди". Ця антитеза в переоцінці вартостей проходить у всіх питаннях естетики й ідеології:

1. Критикується і заперечується тематику совєтського мистецтва, яка є „вузькою і бідною", з фальшивим скеруванням: пишуть п'єси про тракторобуди, про акліматизацію цитрусових рослин в Криму і т. д. Драматурги „забули, що головний предмет п'єси — людина". Замість показувати людину — показують місце її праці, а саму людину перетворюють у „функцію" виробничого процесу, який стає змістом життя героїв. Нові настанови звучать антитезою: в центрі твору має бути людина, з усіми її людськими прагненнями й ідеалами.

2. Критикується і заперечується творчу методу совєтських письменників, якій властиве замовчування правди і прикрашування совєтської дійсности. Уникалося гострих конфліктів, замовчувалося реальні обставини життя совєтських громадян з їх „турботами і п о б у т о в и м и труднощами". Відзначається „згасання комедійного жанру і переляк перед гострою формою". Тепер за обов'язок критики ставиться дбати про те, „щоб драматургія правдиво зображувала життя і не боялася ставити гострі питання".

3. Відбулася також гостра переоцінка образу позитивного героя совєтської драматургії. Совєтські герої „безликі й нецікаві" тому, що творилося їх за „скостенілими штампованими схемами". Виходило, що людина є хорошою лише тому, що вона — секретар партії. „В театрах стали побоюватися ускладнених героїв з суперечливою, багатогранною психологією". У совєтських п'єсах найближчі друзі, закохані, батьки і діти стають смертельними ворогами лише з тої причини, що мають різні погляди на агрономічні або виробничі питання".

З наведеного не трудно зауважити, що критикується і заперечується цілу систему поглядів, які визначали теорію і практику совєтського мистецтва і, зокрема, совєтської літератури. Заперечується совєтську естетику й ідеологію в цілості.

(Закінчення буде)

Політика визволення — передумовою збереження вільного світу

З початком листопада м. р. вийшла друком англійською мовою публікація під повищим заголовком, що її підписав ген. секретар закордонних справ, Микола Лебідь. Цю публікацію розіслано державному секретареві ЗДА, членам адміністрації і численним іншим чільним американським політичним діячам. Головні думки цієї публікації такі:

Політика визволення є одинокою, яку ЗДА можуть вести з певними шансами — вирішально послабити з-середини Совєтський Союз. Тільки ця політика може запобігти третій світовій війні, до якої Кремль постійно готується.

Практика останніх 36 років вчить, що комунізм остаточно, в кінцевій стадії, перемагає всюди не порядком соціяльних революцій, але мілітарної інтервенції червоної армії. Тому в плянах Кремля наступна, III. світова війна є неминучим засобом, без якого Москві не стати центром світу. В результаті розподілу політичних сил, що наступив по другій світовій війні, одинокою на Заході поважною перешкодою для опанування решти світу є для Москви ЗДА.

Смерть Сталіна ні в чому не змінила основних цілей московської політики. Коли сьогодні й існує більший зворот в політиці Кремля до внутрішніх проблем СССР, то він зумовлений передусім зовнішніми цілями, тобто внутрішньою розбудовою і перебудовою для наступної, по кількох роках, офензиви на Захід. Вона стане для нього можливою зокрема, тоді, коли він остаточно розправиться з усіма внутрішніми відосередніми революційними силами поневолених народів.

Тому спрямування західньої політики на внутрішні справи СССР б'є Москву в найболючіше місце. За останніх 36 років було так, що тільки привілеєм Москви було ширити внутрішню диверсію серед інших народів, тоді, коли внутрішні питання СССР лежали поза сферою зацікавлення Заходу. За той час большевицька Москва проводила винищування цілих народів і насильницьке поневолення одиниці. Але досі ані народи СССР ані його пересічний громадянин у своїй боротьбі проти Кремля не мали жадної виразної підтримки від Заходу. Навпаки своєю політикою безпринципної колляборації з московськими народовбивцями Захід міг тільки вбивати в народів СССР всі симпатії до вільного світу. Під цю категорію підпадають зокрема останні намагання Заходу утривалити статус кво у взаєминах з большевиками. В такій ситуації повстає для поневолених народів СССР питання, чи взагалі концепцію політики визволення, намічену колись президентом Айзенгавером і секретарем Доллесом, можна ще вважати за існуючу програму.

Кожна американська політика, яка хотіла б апелювати до поневолених народів СССР, повинна була б зайняти дуже виразне становище до прагнень поневолених народів. Крім цього, вона достатньою мірою мусіла б протиставитися політиці Москви, яка, власне, себе рекомендує народам Заходу та народам колоній, як речника свободи народів і одиниці, а ЗДА представляє перед тими народами та народами СССР, як представника реакції, колоніялізму та поневолення. Тому демаскування Москви, як поневолювача народів і синоніму диктатури та терору, повинно б іти в американській політиці визволення поряд з позитивною програмою у відношенні поневолення до народів. Заявляючись на стороні народів СССР, ЗДА повинні проголосити свої симпатії воднораз до неросійських народів, як і до народу російського, бо всі ці народи зацікавлені в національній і соціяльній свободі. Коли неросійські народи гнобляться Москвою національно і соціяльно, і коли побіч большевицького тоталітаризму в СССР панує також система примусової русифікації та вікового російського імперіялізму, російські народні маси зовсім не зацікавлені в пригніченні інших народів. Те, до чого вони прагнуть, це вільне життя у власній державі, без диктатури і тоталітаризму. Активна політика визволення дала б ЗДА ініціятиву в міжнародній політиці і примусила б Кремль до оборони.

ВАЖЛИВІШІ ПОДІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ ЖИТТІ В 1953 РОЦІ

(Закінчення зі стор. 2)

1-2. — У Бразилії відбувся Загальний Український З'їзд, з нагоди 100-ліття провінції Парани. Створено Українсько-Бразилійський Комітет з делеґатів українських організацій в Бразилії, переведено віче й прийнято резолюції.

6. — В Австралії помер тамошній архиєпископ УАПЦеркви, Іоан Данилюк у 57 р. життя.

14-15. — 4-ий Головний З'їзд СУМА відбувся в Ню Йорку з участю 84 делеґатів від 22 осередків СУМА в ЗДА. Новий голова: В. Омельченко.

17. — Виїхав до Европи у зв'язку з кризою в УНРаді її представник в ЗДА — д-р С. Витвицький.

21. — Дирекція „Т-ва Український Народний Дім" в Ню Йорку повідомила про закуп будинку „Стайвезант Касіно" при 2 Евеню на Український Народний Дім у Ню Йорку.

26. — Відбувся у готелі — „Валдорф Асторія" в Ню Йорку бенкет з нагоди 10-річчя Антикомуністичного Бльоку Народів (АБН) з участю адм. Менца, б. конґресмена Армстронґа, південно-корейського амбасадора Бен С. Лімба і інших.

28. — Помер у Ню Йорку в 73-му р. життя чільний діяч, письменник, журналіст і видавець — Юрій Тищенко-Сірий.

28. — Відбувся в Ню Йорку річний з'їзд Демократичного Об'єднання б. Репресованих з-під Совєтів (ДОБРУС), на якому промовляв м. ін. адм. Менц. Новий голова — інж. М. Луговий.

ГРУДЕНЬ

4-5. — У Вашинґтоні відбулася Крайова Конференція Свободи і Миру через Визволення, зорганізована б. конґресменом О. К. Армстронґом, і з участю 12 українців.

5.-6. — 2-ий Крайовий З'їзд організації української Молоді Пласт відбувся в Ню Йорку з участю 60 делеґатів з 28 Пластових осередків з 9 стейтів (на 30 осередків із 2,300 пластунами й пластунками).

12-13. — 6-ті Загальні Збори Інженерів у ЗДА відбулися в Ню Йорку. Т-во має 327 членів. Новий голова — інж. Ол. Тимошенко.

16. — През. Андрій Лівицький призначив д-ра Ст. Витвицького в. о. голови Виконного Органу УНРади. Сесію УНРади скликано на день 4 лютого 1954 року.

23. — Серед 6-ох розстріляних разом із Лаврентієм Берією совєтських достойників, оскаржених у „державній зраді" і „контрреволюції" — розстріляно також міністра внутрішніх справ і безпеки У-ССР П. Я. Мешика.

30. — Вийшла у „Свободі" Ювілейна Книга УНС „Українці у вільному світі" на 384 сторінки друку.

25. — Помер у МекАду, Па., у 80-му році життя, Дмитро Капітула, колишній голова УНСоюзу, останньо голова Контрольної Комісії УНС.

25-27. — З нагоди 80-річчя НТШ і 35-річчя заснування Української Академії Наук у Києві, відбувся в Ню Йорку Науковий З'їзд, зорганізований НТШ і УВАН, з участю к. 200 осіб. Виголошено 9 доповідей на пленарних засіданнях і к. 60 на Комісіях.

26.-27. — Перший Конґрес Українського Студентства Канади.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками п'ятнадцятимільйонового Союзового майна!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

БАВНД БРУК, Н. ДЖ. — Бр. св. о. Николая відд. 344 повідомляє членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 10. січня, точно о год. 3:30 попол., в домі 353 Talmage Ave. Просимо всіх прибути точно буде звіт урядників з діяльности за 1953 рік та вибір нового уряду на 1954 рік. Хто ще не є членом У. Н. Союзу просимо прийти на збори і вписатися. — Т. Присташ, предс.; Я. Резнік, кас.; Г. Геба, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Подається до відома, що **загальні річні збори** Т-ва ім. І. Франка відд. 334 відбудуться в неділю, 10. січня, о год. 1-ій попол., в залі У. Н. Дому 2255 W. 14th St. Просимо всіх членів прибути. Є багато важних справ до обговорення. Буде звіт старих урядників і вибір нових урядників, тому присутність ваша є конечна. — М. Задорецький, предс.; С. Морозович, фін. секр.-кас.; И. Марцінюк, рек. секр.

КЕМПБЕЛ, О. — Річні збори Сест. Пр. Діви Марії відд. 119 відбулися 13. грудня, на яких вибрано уряд на 1954 рік: А. Стадник, предс.; Ф. Поліщук, заст.; М. Сокіл, кас.; П. Суляк, заст.; М. Білан, секр.; В. Велей, заст.; К. Штинь і Г. Варшо, контрольори; до прапора: А. Цепінь і Г. Варшо. Збори будуть відбуватися що друга неділя в місяці.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія відд 379 повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 10. січня, в Союзовій залі при 841 N. Western Ave. На зборах буде звіт контрольної комісії за рік 1953 і вибір нового уряду на 1954 рік й інші справи до полагодження. — Г. Бобик, предс.; І. Малюк, кас.; М. Семків, секр.

БРІДЖПОРТ, ПА. — Бр. св. Петра і Павла відд. 383 повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 10. січня, о год. 1-ій попол., в залі під ч. 492 Ford St., Уряд здасть звіт за минулий рік. Присутність членів місцевих і позамісцевих конечна. — М. Букота, предс.; Ю. Кушнір, кас.; І. Грозінський, секр.

БАЙОН, Н. ДЖ. — Бр. св. Арх. Михаїла, відд. 213 повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться у вівторок, 12. січня, о год. 7-ій веч., в У. Н. Домі, 35 W. 19th St. На зборах буде звіт урядників і контрольної комісії за рік 1953 і вибір урядників на 1954 рік. Проситься всіх членів обов'язково прибути. Також є багато інших справ до полагодження. — В. Салій, предс.; М. Даньків, кас.; А. Басараб, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Т-во „Дарахівщина" відд. 275 повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в суботу, 9. січня, о год. 7. веч., в церковній залі при вул. Сусекс і Ґрін. Присутність членів обов'язкова. — П. Палка, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — **Річні збори** Т-ва „Сокіл", відд. 336 відбудуться в неділю, 10. січня, о год. 1-ій попол., в Укр. Нар. Домі. Проситься членів прийти на збори, щоби вислухати звіти з діяльности управи за 1953 рік та вибрати управу на 1954 рік. Довгуючих членів проситься вирівняти вкладки. — І. Степанек, предс.; Г. Кісіль, кас.; Я. Дзядига, рек. секр.

СТЕЙПЛЕТОН, Н. Й. — Бр. св. Арх. Михаїла відд. 211 повідомляє своїх членів, що на річних зборах, що відбулися в суботу, 12. грудня вибрано такий новий уряд: П. Тіцкий, предс.; С. Дзера, заст.; П. Телешеский, кас.; В. Каравановuч, заст.; Т. Соколовський, секр.; Д. Фостик, заст.; контрольори: Г. Райнгардт і Р. Федірка, надзиратель хворих Д. Окрепка. Повідомляється, що збори відбуватимуться в другу суботу по першім в залі де звичайно о год. 7:30 веч. Проситься членів приходити на збори і платити свої вкладки, щоб не наражуватись на суспенду. — Т. Соколовський, секр.

КЕМПБЕЛ, О. — Т-во Сокіл відд. 218 повідомляє своїх членів, що **місячні збори** відбудуться в неділю, 10. січня, о год. 2. попол, в залі Нар. Дому, 165 Gordon Ave. Проситься прийти тому, що на річних зборах вирішено деякі важні справи, які хочемо всім подати до відома. На річних зборах 13. грудня вибрано новий уряд: М. Ткачишин, предс.; М. Стадник, заст. предс.; М. Стахура, секр.-кас.; І. Данильчак, заст. секр.; д-р Р. Стахура, С. Бурий, контроля; Й. Сорока, І. Кріль дозорці хворих, Г. Лабай, Й. Стахура до прапорів. Дальші збори Т-ва будуть відбуватись так як до тепер. — М. Ткачишин, предс.; М. Стахура, секр-кас.

ТОМАСТОН, КОНН. — Відд. 421 буде мати збори в неділю, 10. січня в укр. залі, о год. 8. веч. — І. Наконий, предс.; М. Шипінка, кас.; Ю. Вереза, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. — Т-во ім. І. Франка відд. 103 відбули річні збори 19. грудня і вибрано новий уряд на 1954 рік. До уряду ввійшли такі члени: В. Колодрубець, предс.; М. Адамчук, заст.; К. Герис, секр.; П. Стецик, заст.; П. Стецик, кас.; В. Оришин і Т. Манн контрольори; надзирателі хворих: І. Гірський і К. Герис; А. Ковтун, дверник.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Бр. св. Арх. Михаїла відд. 142 на річних зборах 12. грудня вибрано уряд на 1954 рік: А. Поливчак, предс.; П. Пітула, заст.; Е. Поливчак, фін. секр.; М. Маркович, кас.; С. Пограничний, рек. секр.; контрольна комісія: А. Маркович, І. Пілат, М. Яблонський; опікуни хворих: М. Луців, М. Яблонський; хорунжий: Ю. Поливчак, капітан: Г. Закорчений; трастіси: Е. Мамчак, Д. Фортуна; репрез. до У.Н. Дому: А. Поливчак; репрезентанти до Центрального Комітету: Р. Слободян, Андрій Поливчак. Адреса секр. Edward Polewchak, 335 Rosehill Place, Elizabeth, N. J.

КАНЗАС СИТІ, КАН. — 20. грудня відбулися річні збори Т-ва св. Володимира відд. 323. Управа відділу подала звіт своєї праці за рік 1953, після того вибрано управу на 1954 рік. Нова управа складається з таких членів: Т. Воруцький, голова; І. Бриски, заст.; Д. Яремко, фін. секр.; М. Білик, рек. секр.; В. Феден, кас.; контрольна комісія: А. Коссик і Ф. Мазур.

ЕМБРИДЖ, ПА. — Бр. св. о. Николая, відд. 276 повідомляє всіх членів які не були присутні на річних зборах в дні 13 грудня, що нововибраний уряд на 1954 рік є такий: М. Шебінський, предс.; М. Фук, заст.; Й. Білик, фін. секр. і кас.; С. Ліцовська Редеґен рек. секр.; контроля: І. Новаківський і Й. Прокопович; опікун хворих: Ф. Фізар. Гавз Комітет: Т. Орловський, Ю. Ушман, Ф. Фізар. За Менажера: І. Гарбінський; В. Цибак, дверник. Напоминається всіх членів, що збори відбуватимуться в другу неділю по першім о год. 1:30 попол. —

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ відд. 367 відбудуться в неділю, 10. січня, в Українсько-Американськім Клюбі о год. 1:30 попол. Проситься прийти на збори і вирівняти залеглості. — М. Сорохтей, предс.; М. Мельник, кас.; В. Попович, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. — Річні збори Св. Рож. Пресв. Богородиці відд. 216 відбулись в неділю, 13. грудня. На тих зборах вибрано той самий уряд, що в минулому році, а іменно: П. Мацях, предс.; О. Гавришків, заст.; Р. Білик, кас.; А. Олещук, рек. секр.;: контрольори: К. Шемердяк і А. Сенечко; П. Романюк, прапорчик; А. Сосновська, фін. секр. Пригадується, що почавши від січня 1954 р. збори будуть відбуватися що друга неділя по першім о год. 2-ій попол.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. — На річних зборах Бр. св. Володимира, відд. 65, що відбулися в суботу, 12. грудня потверджено уряд з року 1953: І. Левчик, предс.; Н. Кунка, заст.; А. Смит, секр.-кас.; М. Гуменюк, рек. секр.; контрольна комісія: М. Романович, Т. Процак і В. Гарбовський; комітет хворих: С. Прокопик, П. Циктор, М. Напованець, А. Зизяк і Д. Щуба. Репрезентант до Укр. Нар. Дому: І. Левчик.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Т-во Запорозька Січ відд. 155 подає до відома своїм членам, що на річних зборах вибрано новий уряд в такому складі: І. Вудняк, предс.; І. Ґурняк, заст.; І. Макар, кас.; М. Ґурняк заст.; М. Чумер, фінанс. секретар; Н. Колодій, рекордовий секретар; Д. Федчишин, дверник; Ю. Срібний, І. Ковалюк, контрольори. П. Король, В. Чабан, Д. Степась, надзирателі хворих. І. Петренка, господар мастку. Збори відбуватимуться що друга п'ятниця по першім в залі Народного Дому під ч. 760 State St. Наступні збори відбудуться 15. січня, о год. 7. веч. Проситься членів прибути, буде вибір делеґатів на 23 Головну Конвенцію УНСоюзу.

ЗАЙНЕСВІЛ, О. — Бр. св. Йосафата, відд. 279 повідомляє, що залишився той самий уряд що минулого року: О. Левицький, предс.; Н. Оленчук, секр.; А. Морозовецький, кас. Збори будуть відбуватися в третю неділю місяця. — Н. Оленчук, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Посмертні Згадки

ІВАН ПАНАМАРЕНКО, член Т-ва „Любов", відд. 45 УН Союзу у Филаделфії, Па., помер 13. грудня 1953. Покійний родився 29. травня 1893 р. в с. Борівка, в Київщині на Україні. До Т-ва і УНСоюзу вступив 1939 р. Був прикладним громадянином. Полишив в смутку дружину Павлину, сина Павла, внука, невістку і дальшу родину та багато приятелів. Похорон відбувся 16. грудня на кладовище у Fox Chase. — В. Й. П.!
М. Сеник, секр.

ІВАН БАЛАБАН, довголітний член і предсідник через 17 років Бр. св. Арх. Михаїла, відд. 296 УНСоюзу в Ню Кінсинґтон, Па., ветеран Американської Армії першої світової війни, помер по короткій недузі 11. грудня 1953 в 64 році життя. Покійний походив зі села Довге, пов. Стрий, Галичина. До Союзу вступив 1915 р. Полишив в смутку дружину Анну і двох синів Рудо і Орест. Похорон відбувся 15-го грудня з укр. гр.-катол. церкви при участи Родини, Членів і Ветеранів Амер. Армії та Знайомих на Юнії цвинтар в Ню Кенсінґтон. — В. Й. П.!
М. Земледух, секр.

НИКОЛАЙ КОЛОДІЙ, довголітній член, організатор і урядник відділу 326 УНСоюзу в Авока, Па., помер 1. липня 1953 р., проживши 63 роки. Покійний народився в селі Дудинці, повіт Сянік, Зах. Україна. До Америки приїхав в 1907 р. Полишив в смутку дружину Анну, дітей: Гелену, Марію, Володимиру, Єлисавету, Делфіну, Степсон, Николу. — В. Й. П.!
Н. Паконик, член.

ГРИГОРІЙ МЕДВІДЬ, член Т-ва Запорозька Січ, відділ 367 УНСоюзу в Рачестер, Н. Й., помер 6. грудня 1953 р., проживши 62 роки. Покійний родився 1891 р., в Куропатниках, пов. Рогатин. Залишив у смутку сина Стефана. Похорон відбувся в середу 9. грудня з церкви св. Йосафата на цвинтар Holy Sepulchre при участи Родини, Знайомих і членів. — В. Й. П.!
В. Попович.

Ділимось сумною вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що дня 21 грудня 1953 року в Когус, Н. Й., помер заосмотрений Найсвятішими Тайнами наш Найдорожчий Муж, Батько і Дідусь

бл. п. Д-р АНДРІЙ ГАВРИЛЮК

бувший сотник-лікар Укр. Гал. Армії, народжений в Лубянках Нижчих, Збаражського повіту в Західній Україні.

Похорон відбувся 24 грудня 1953 р., а тіло Покійного спочиває на гр.-кат. кладовищі св. Петра і Павла в Когус, Н. Й.

Залишені в глибокім смутку
Дружина **ІРИНА**, син **РОМАН**,
синова **ЯРОСЛАВА** і внук **РОМАН**.

Подаємо сумну вістку, що

сл. п. Д-р СТЕПАН КОЗАК

б. старшина УГА, б. адвокат у Белзі, Зах. Україна, помер після довгої й важкої недуги, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, дня 26-го грудня 1953 р. у Торонті, Онт., Канада. Похорони відбулися в дні 30-го грудня тамже. Вічна Йому Пам'ять!

Горем прибиті:
Родини: **КОЗАКІВ, ЧАНКІВСЬКИХ І ГРИЦКІВ.**
Торонто-Ню Йорк-Нюарк, в грудні 1953 р.